

TÜRMOB İLE İŞ YAŞAMI

Hibe destekleri vergiye tabi mi?

COVID19'un insan sağlığına olumsuz etkileri yanında ülke ekonomilerine verdiği zararların da önlenmeye çalışılması, devletlerin son dönem önemli uğraş alanlarından birisi. Bunun için vergiler ve kamu harcamaları gibi maliye politikası araçları ile devletler ekonomiye müdahale ederek bu olumsuzlukların etkilerini gidermeye çalışıyorlar.

Vergi oranlarında indirim ya da vergilerin vadelerinin ertelenmesi gibi yöntemlerle işletmelerin ve kişilerin kullanılabılır gelirleri arttırılmaya çalışılırken, diğer bir yöntem olan kamu harcamalarında artış yoluyla da aynı hedefe ulaşmaya çalışıyorlar. Bunun için de özellikle transfer harcamaları yoluyla bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın kişilere doğrudan gelir aktarımı gerçekleştiriliyor. Sosyal devlet anlayışı, devletlerin pandemi ortamından olumsuz etkilenen, işlerini kaybeden ya da işyerleri kapanan yurttaşlarına bu transferleri zorunlu kılıyor. Bu kapsamda Türkiye'de de ilk vaka tespiti yapıldıktan sonra, bu konuda önlemler alınmaya çalışıldı. Son olarak 23 Aralık 2020 tarihinde yayımlanan 3323 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Koronavirüs (Covid-19) salgınının işleri ve/veya işletmeleri zarar gören esnaf ve sanatkarlar ile gerçek kişi tacirlere hibe desteği ve kira yardımı verilmesine ilişkin yasal bir düzenleme yapıldı.

Buna göre; Ticaret Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak ve doğrudan verilecek olan hibe desteği, üç ay ödenmek üzere aylık 1.000 TL olarak belirlendi. Bu destekten 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla;

- a) Esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı olan vergiden muaf esnaf ve sanatkarlar,
- b) Faal olan ve ticari kazançları basit usulde tespit edilenler,
- c) Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında alınan tedbirlerden etkilenen ve Bakanlık tarafından tespit edilen sektörlerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar, fay-

DESTEK PROGRAMINDAN YARARLANMA KOŞULLARI

Bu destek programından, 14 Aralık 2020 tarihinden önce (bu tarih dâhil) vergi mükellefiyetini tesis ettirmiş, kazançları basit usulde tespit edilenler, Bakanlık tarafından belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar ve gerçek kişi tacirler ile yine bu tarih itibarıyla esnaf ve sanatkarlar siciline kayıtlı vergiden muaf esnaflar faydalanabilecekler. Destek programına başvurabilecek esnaf ve sanatkarlar ile gerçek kişi tacirlerin ekonomik faaliyet tanımları başvuru tarihinden önce Bakanlık internet sitesinden duyurulacak olup, ayrıca yazılı duyuru yapılmayacaktır. Bakanlıkça yapılan duyurudan sonra ticari faaliyetine yönelik ekonomik faaliyet tanım değişikliği yapanlar ise hibe desteğinden yararlanamayacaklardır. Ticari kazançları basit usulde tespit edilenler, esnaf ve sanatkarlar ve gerçek kişi tacirler, hibe desteğinden vergi sicil kayıtlarındaki esas faaliyet konusu üzerinden bir kez faydalanabilir. Destek başvurusunda bulunanların faaliyetlerini sürdürdükleri ve kira ödemesi yaptığı birden fazla iş yeri bulunması halinde, başvuruda bulunanlar bir iş yeri için kira desteğinden faydalanabilecekler. Ticaret Bakanlığı internet sayfasında yapılan duyuruda, kırtasiye ürünleri

toptan ticareti ile uğraşanlar, kuaför ve berberler, taksi ile taşımacılık yapanlar, alkollü ya da alkolsüz lokallerde içecek sunum faaliyeti ile uğraşanlar, internet kafe faaliyetleri ile uğraşanlar, muhasebe eğitimi kurslarının faaliyetleri, mankenlik faaliyetleri ile uğraşanlar, bilgisayar, yabancı dil kursları gibi faaliyetler, desteklenecek ekonomik faaliyetler olarak belirtilmiştir. Bu konuda faaliyetlerin tam listesi, Bakanlığın sayfasında yer almaktadır. Önemli noktalardan birisi ise hibe desteğinden faydalanılan dönemlerde vergi mükellefiyeti faal olarak devam etmelidir. Destek başvurusunda bulunmanın gayri faal olduğunun anlaşılması durumunda bu kişilere destek ödemesi yapılmayacaktır. Örneğin, bu dönemde kiralancı ödeyemediği için faaliyetlerini sürdüremeyen ve kapanmak zorunda kalan işletmeler, bu destek hizmetinden yararlanamayacaktır. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uygulanan benzer nitelikteki desteklerden faydalanılması, bu destek programından faydalanılmasına engel teşkil etmeyecektir. Destek başvuruları ve itirazlar elektronik ortamda e-Devlet üzerinden, www.turkiye.gov.tr internet adresi üzerinden yapılacaktır. Destek başvurusunun uygun bulunması halinde ilgilinin banka hesabına destek ödemesi gerçekleştirilecektir. Hemen belirtelim başvuruda bulunana fazla veya yersiz ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde söz konusu fazla veya yersiz ödemeler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca vergi daireleri

tarafından tahsil edilecektir.

Gelir kaybı desteği ve kira desteği vergi matrahına dahil edilmeli mi?

Gerek 3323 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında gerekse usul ve esasların belirlendiği Tebliğ düzenlemesinde verilecek olan yardımların gelir vergisinden istisna olduğuna ya da vergi matrahının tespitinde dikkate alınıp alınmayacağına yönelik bir düzenlemeye yer verilmemiş olması ileride çeşitli sorunlara yol açabilir. Kanaatimizce yapılan yardımlar, sosyal devlet anlayışı içerisinde Devletin yurttaşlarına yaptığı mali transferlerdir ve karşılıksızdır. Dolayısıyla bu yardımların vergiye tabi olmaması gerektiği değerlendirilmektedir. Vergiye tabi tutulması amaçla da bağdaşmayacaktır. Ancak yasal düzenleme eksikliği söz konusu yardımları alacak olanların da bu yardımları vergi matrahına dahil edip etmeme konusunda tereddüt etmelerine neden olacaktır. İdarenin yaklaşımını da şimdiden tahmin etmek mümkün değildir. Dolayısıyla yapılan yardımların vergiden müstesna olduğu yönünde bir yasal düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan yapılacak olan hibe desteği ödemelerinin şirketleri de içine alacak şekilde genişletilmesi düşünülebilir. Tek kişilik pek çok sermaye şirketi mevcut ve bunların çoğu pratikte şahıs işletmesi niteliğindedir. Ayrıca, bu işletmeler de gerçek kişiler gibi pandemiden olumsuz etkilenmektedir. Bu yaklaşımın uzun vadede kurumsallaşmanın teşvikçi yönünde de olumlu etkisi olacağı değerlendirilmektedir.

Yarınlarla umutla bakmak

EMRE KARTALOĞLU
TÜMOB GENEL BAŞKANI

Her yeni başlangıç beraberinde yeni umutları getirir. Yeni bir yıla her zamankinden daha fazla umutlagirmek istiyoruz.

Her biten yıl uğurlanır ancak 2020 yılı için uğurlamaktan ziyade, kurtulmak daha yerinde bir kelime olsa gerek. İnsanlık tarihinin zorlu yıllarından biri olarak 2020 yılı tarihteki yerini şimdiden aldı. 2020 yılına damgasını vuran pandemi hayatın her alanını etkiledi. Yaşam biçimimizden, beklentilerimize, tüketim alışkanlıklarımızdan, çalışma hayatına kadar her alan pandeminin getirmiş olduğu değişime maruz kaldı.

Küresel düzlemde yaşanan bu büyük sağlık sorununun ve ardından gelen ekonomik krizin etkisi oldukça güçlü oldu. Ekonomik tahribatın etkisinin ne kadar süreceğini şimdiden tahmin etmek çok güç görünüyor.

Tüm olumsuzluklara ve endişelere karşın geleceğe ilişkin umutlarımızı korumak zorundayız. İnsanlık tarihi zor dönemlerde sürece uygun doğru politika ve strateji uygulayanların başarı hikayeleriyle dolu. Hayatın her alanı için sorun ve sıkıntılarımızı görmezden geleceğimizi ya da sorunlarla yüzleşmekten kaçınarak, başarıya ulaşmayı beklemek boş hayalden öte anlam ifade etmez.

Ülke olarak ne kadar zor ve sıkıntılı olursa olsun, çözüm bekleyen yapısal sorunlarımızın üzerine, ortak akılla üreteceğimiz çözüm yolları ve reformlarla gitmek zorundayız. Yapılması düşünülen ekonomi ve hukuk reformları için TÜMOB uygulamadan gelen deneyim ve birikimi ile katkı vermeye hazırdır. İçinde bulunduğumuz zor dönemden ülkemizi çıkarak, ileriye taşımak hepimizin ortak sorumluluğu ve beklentisi

olmalıdır.

Pandemi, sağlık ve ekonomi krizi yaratmanın yanı sıra alışkanlıklarımızı, yaşam biçimimizi değiştirdi. Bu değişen sürece uygun olarak yarınlarımızı şekillendirmek zorundayız. Ekonomide yaşanan tahribatı telafi edebilmek için yaşanan sürecin uzun vadeli sonuçlarının doğru bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Sürece uygun politika ve stratejiler belirlemek, şirketler için entegre raporlama ve nakit akış yönetimi uygulamanın önemi artmıştır.

Mali müşavirler, sundukları hizmetlerle işletmelerin yaşam döngülerini sürdürülebilmeleri, yeni süreçlere kendilerini hazırlayabilmeleri, finansal piyasaların etkinliğini koruyabilmeleri, kamu finansmanının sürekliliğini sağlayabilmeleri için hayati öneme sahip bir rol üstlendiler ve bu rolü güçlendirerek devam ettireceklerdir.

Bu süreçte sevdiğimiz dostlarımızı, arkadaşlarımızı, yakınlarımızı ebediyete uğurladık. Bu acıların tüm dünyada son bulması ve bir daha yaşanmamasını diliyoruz.

Umutlarımızı koruyarak karşıladığımız 2021 yılının dünyamıza, bölgemize ve ülkemize önce sağlık, barış ve huzur getirmesini, insanların yarınlarla umutla baktığı bir yıl olmasını arzuluyoruz. Ekonominin istikrarlı bir şekilde güçlendiği, insanların geçim derdi ve yarın endişesi yaşamadığı bir dönemin başlangıcı olmasını diliyoruz. İşsizliğin, yoksulluğun, açlığın ve sefaletin olmadığı bir yaşam seviyesine ülkemizin ve dünyanın kavuşması temennisi ve beklentisi içindeyiz.

Ülkemizde ve dünyada, tüm insanlığın sağlık, huzur, özgürlük, adalet ve barış içinde yaşayacağı bir yıl olması dileğiyle yeni yılınızı kutlarım.

Alışveriş, hediye, yemek, kartlarındaki tutarlar sigorta primine tabi değildir

Hizmet sektörünün gittikçe büyüdüğü ülkemizde birçok işveren, işçilerini motive etmek, ihtiyaçlarını karşılamak için işyerinde hizmet vermek yerine bu hizmetleri değişik yollarla dışarıdan satın almaktadır. Bu kapsamda yaygın olarak kullanılan uygulama işçilere yemek kartı veya çekleri, giyim kartları, alışveriş kartları verilmesidir. Bu yazımızda bu kartlara yüklenen

tutarların prime tabi olup olmayacağı konusunu irdedeceğiz. **Yemek kartları veya çekleri:** Değişik firmalarla anlaşma yapılarak, çalışanların öğle yemeği yemesini sağlayan, başka bir alışverişe imkan sağlamayan kartlar veya çekler, **Giyim kartları:** işverenlerimizin her yıl personellerine, anlaştığı bir giyim firmasına ibraz edilmek suretiyle giyim alış-

Dünyanın muhasebesi / Prof. Dr. Halis DOKGÖZ

verişi yapmalarına olanak sağlayan, başka bir alışverişe imkan sağlamayan kartlar,

Alışveriş/hediye kartları: Teknoloji, giyim, gıda, kozmetik, mücevherat, ayakkabı, kahve, ev eşyası, seyahat, saat ve aksesuar ürünlerinde kullanılabileceği, nakit çekimine kapalı olan ayrıca sarrafiye ürünlerinde (gram, çeyrek, yarım, Cumhuriyet altını vb.) geçerli olmayan, işyeri tarafından satın alınmak ve işyerine faturalanmak üzere çalışanlara verilen kartlar, olarak tanımlanmaktadır.

İlgili mevzuat: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Sigorta Primine Esas Kazançlar;

- 1) Hak edilen ücretlerin,
- 2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,
- 3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamından oluşmaktadır.

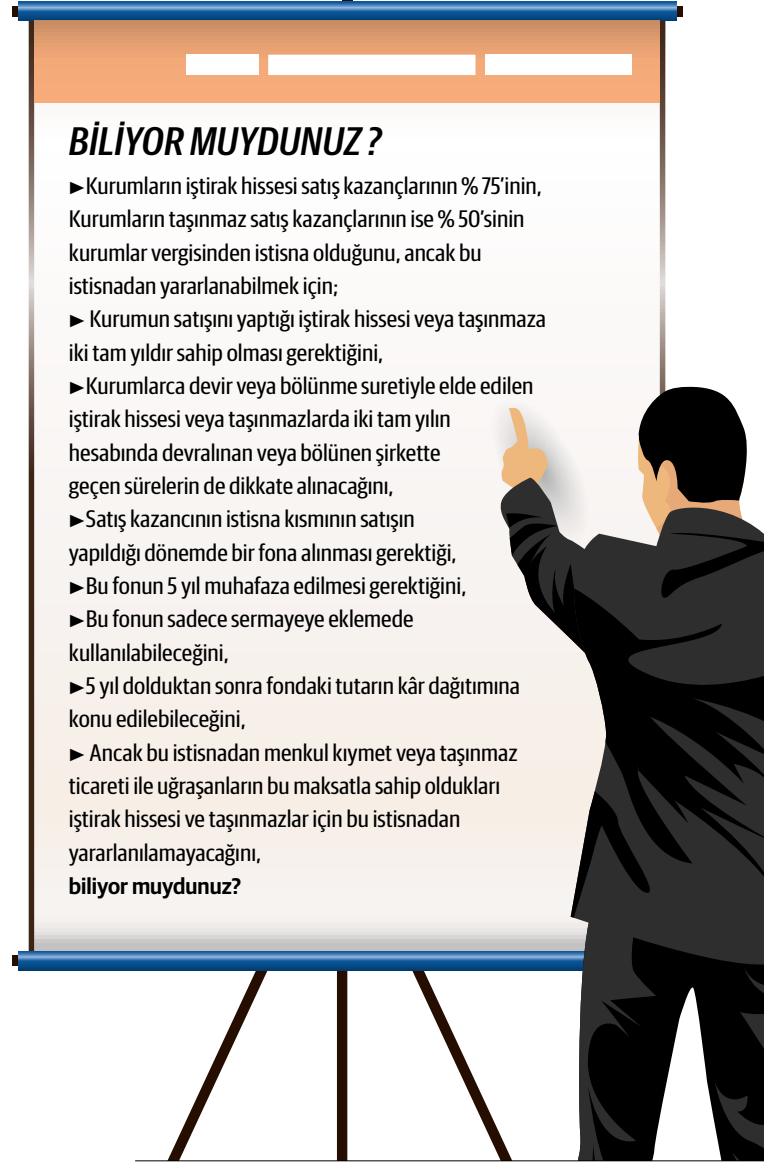
Sigorta primine esas kazançlara tabi olmayan kazançlar

Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kuruma tutarları yazılı itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalılarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin yüzde 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmamaktadır. Yukarıda belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılsa yazılın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler sigorta primine tabi tutulmaktadır. Alışveriş, hediye, yemek kartlarının sigorta primine tabi olmama şartları: 2020/20 sayılı SGK Genelgesinin 83'üncü sayfası ile 92 inci sayfasında

gerekli açıklama yapılmıştır. Yapılan açıklamalara göre; 1- Alışveriş/hediye /yemek kartlarının içine yüklenen veya yemek çekinin üzerinde yazılı tutarlar kadar alışveriş yapma imkânı sağlayan bir ödeme aracı olması, 2- Bu kartların, işçilere, gördükleri işe karşılık olmaksızın, belli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak işverenler tarafından yardım amaçlı verilmiş olması, 3-Sadece giyim, yiyecek, yemek, erzak v.b. gibi kartta veya yemek çekinde belirtilen ihtiyaç karşılık

alışveriş yapma imkânı sağlaması, dolayısıyla ücret ya da ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almaması, işyeri tarafından satın alınmak ve işyerine faturalanmak üzere çalışanlara verilmesi, nedeniyle, alışveriş/hediye /yemek kartlarının içine yüklenen veya yemek çekinin üzerinde yazılı tutarlar prime tabi tutulmayacaktır. Ancak hayatın olağan akışına aykırı muvazaalı uygulamaların tespit edilmesi durumunda niteliği belirtilen bu ödemeler prime esas kazançta dahil edilecek.

BİLİYOR MUYDUNUZ?

- Kurumların iştirak hissesi satış kazançlarının % 75'inin, Kurumların taşınmaz satış kazançlarının ise % 50'sinin kurumlar vergisinden istisna olduğunu, ancak bu istisnadan yararlanabilmek için;
- Kurumun satışını yaptığı iştirak hissesi veya taşınmaza iki tam yıldır sahip olması gerektiğini,
- Kurumlarca devir veya bölünme suretiyle elde edilen iştirak hissesi veya taşınmazlarda iki tam yılın hesabında devralınan veya bölünen şirkette geçen sürelerin de dikkate alınacağını,
- Satış kazancının istisna kısmının satışın yapıldığı dönemde bir fona alınması gerektiği,
- Bu fonun 5 yıl muhafaza edilmesi gerektiğini,
- Bu fonun sadece sermayeye eklemeye kullanılabileceğini,
- 5 yıl dolduktan sonra fondaki tutarın kâr dağıtımına konu edilebileceğini,
- Ancak bu istisnadan menkul kıymet veya taşınmaz ticareti ile uğraşanların bu maksatla sahip oldukları iştirak hissesi ve taşınmazlar için bu istisnadan yararlanılamayacağını,

biliyor muydunuz?

